

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

A MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT Budapestben.

Megjelenik minden vasárnap egy ivnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen.

Előfizetési ár: egész évre kor. 6.—.

Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

BUDAPEST,

Szentkirályi-utca 28b. sz. a.

(SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)

A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetéseknek minden egyes szóért, minden közlés után 6 fillér (3 krajczár) fizetendő.

Egyéb hirdetésnél:

egész oldal ... kor. 32.— | negyed oldal ... kor. 8.—
fél oldal ... .. 16.— | nyolczad oldal ... 4.—

A díjak előre beküldendőek a Szent-István-Társulathoz.

Az Országos Kath. Magyar Iskolaegyesület.

Öszinte örömmel hozzuk a katolikus tanítóság tudomására, hogy a belügyminiszter jóváhagyta az *Országos Katolikus Iskolaegyesület* alapszabályait. Már csak néhány nap választ el és véglegesen megalakul a keresztény nemzeti kultúra leghatalmasabb szerveként: a *Katolikus Magyar Iskolaegyesület*.

A jövőbe látó kulturpolitikuskok és paedagogusok bizvást érezték az egyesület hiányát eddig is, de fokozott szükségét láthatjuk megalakulásának most, az 1907. évi XXVII. t.-c. után. Elsőrendű feladata lesz az egyesületnek terjeszteni a keresztény népműveltséget, de ebben a munkában a katolikus iskolát szemeli ki gócpontul. Most, midőn a nemzet alsó rétegeit megakarják téveszteni az áltudás piaci frázisaival, különösen nagy és nehéz nemzeti misszió vár a katolikus iskolára. Ámde, hogy fontos feladatának eleget tudjon tenni, haladnia kell a korról, áldozatoktól sem szabad visszariadni, különben lassankint megcsendül a lelekharang a hitvallásos iskolák fölött s elsiklik évezredes kincsünk, dicsőségünk, büszkeségünk: az egyház leánya, a hitvallásos iskola. Már pedig jól halljuk szent Pál apostol intő szövegét: «Elvész a nép, mely tudás nélkül való». A tudás igazi forrásai pedig csak az evangéliumi bölcsesség nyomán fakadnak.

Az új tanítói fizetési törvény végrehajtási utasítása nagyon sok követelményt ró a hitvallásos iskolák elé, ha államsegélyben óhajtanak részesülni. Sokszor a tanító kárára, nem teljes igazsággal. Jól tudjuk, hogy míg az állami iskolák tisztességesen fizetett tanítói sokszor cifra palotákban tanítanak, addig a hitvallásos iskola tanítója legtöbb esetben kunyhószerű viskóban, csekély felszerelés mellett, a magyar nemzeti eszmének lánglelkű apostolaként tanít odaadó buzgalommal. És ennek dacára, mert a törvény-

követelte felszerelés nincs meg, esetleg a község szegénysége folytán, államszegély sincs. Ez tápot nyújtana a buzgó tanító elkeseredésére és veszélyeztetné a keresztény nemzeti kultúrát. Legjobb megoldási módot nyújt azért a *Katolikus Iskolaegyesület*, melynek tagja lehet minden katolikus hívő csekély egy korona évi tagsági díjjal, mely cédulázza ki a katolikus iskolák fölszerelését. Egy-egy ember anyagi erejét sokszor túlhaladná a legjobb akarat mellett is a katolikus iskola megmentése, de sok ember összerakosgatta fillérekkel hatalmas összeget lehet egybegyűjteni s így az iskoláink létfontartását biztosíthatjuk. A külföldi iskolaegyesületek fényes példái állnak előttünk, rajtunk a sor, hogy mi se maradjunk hátra. Csak magyar nemesi Pató Pálok módjára ne várjunk, míg elvész leghatalmasabb kincsünk, a modern hadakozó kor fegyvere: az iskola. *Mozduljon meg az egész ország hitvallásos tanítóságának szíve, csak szalmaláng ne legyen lelkesedése. Kitartó, erős akarat bizony diadalt arat.*

A katolikus tanítóság terhesebb munkát végez az állami tanítóknál, nem szabad megtűrni, hogy ezek dacára ők nyomorogjanak továbbra is. Minden erőnkkel oda kell hatni, hogy 1848. évi XX. t.-c.-ben foglalt elvek minél inkább érvényesüljenek az alkotott egyenlőtlenségek dacára. Jól mondta azért a napi politika főle emelkedni tudó Prohászka püspök: «Ha az állam fölemeli a fizetést s a katolikus néptanítók fizetése a régi marad, akkor mi ütnök iskoláinkra a szűkmarkúságnak — nem is annak, hanem a meg nem értésnek, az inferioritásnak — bélyegét, mert aki gazdaságilag leszorul, annak lelkén is a sírkő van; e sírkövet el kell hengeríteni, hogy a föltámadás felé mehessünk».

Nem az élet nehézségeivel küzdő szegény tanító siralma ez, hanem egy lánglelkű püspöknek hatalmas szövegata. De, hogy e szeretettől sugárzó szöveg ne pusztába kiáltó szó, hanem áldást, gyümölcsöt termő legyen, lépünk a tett

mezejére. Ragadjunk meg minden eszközt, mely előbbreviszi a hitvallásos iskolák sorsát. A legkisebb falu tanítója is fontos apostoli munkát végezhet, ha akar. Alakítsa meg községében az Országos Katolikus Iskolaegyesület *hitközségi csoportját*. Nem bánja meg. Miért?

Azért nem fogja megbánni a fáradságot a tanító, mert az iskolaegyesület a szülők egyesülete lesz. Közlebb hozza a szülők szívét a gyermekhez, az iskolához, tanítóhoz. És e tekintetben lesz tán legszebb hivatása az egyesületnek. Így majd lassan-lassan sikerül leküzdeni a szülőnek végtelenül bántó közönyét az iskola iránt és fölkelteni érdeklődését saját verének, gyermekének sorsa iránt. Leikének finomodása folytán meg fogja érteni, hogy nem mindegy az a gyermek jövőjére, milyen nevelésben részesül az. A jövő élet boldogságának alapfeltétele a vallás. Krisztus szellemének legbiztosabb helye a katolikus iskolában van. Ezt meg kell érteni a szülőkkel is. S ha áldozatot hoznak az iskoláért, ha egy-egy koronát, fillért lelesz majd a szülő a keresztény nemzeti kultúra oltárára, bizonyára érdeklődését is fölkelthetjük s ha ez sikerült, már ez is nagy eredmény.

Tanótestvéreim! jöjjetek segíteni, ebresztetni a katolikus öntudatot. Ne sajnáljátok a fáradságot, majd megtermi gyümölcseit. A központban van vezérünk, aki dolgozik, de neki is csak két keze van, de ti ott vagytok sokan minden faluban. Ti vagytok a falvak szellemi vezetői, a ti munkátoktól sokat várunk. *Emeljük föl a kibontott zászlót és alakítsátok meg minden községben az Országos Katolikus Magyar Iskolaegyesület csoportját.*

Urbányi I. József.

A kath. tanügy a pécsi kath. nagygyűlésen.

(Második közlemény.)

A kath. iskolakerdésről, a kath. nevelés jogairól.

Csernoch János esztergomi prélatús-kanonok, országos képviselő a fenti időszerű kérdéstről tartott előadást. A nagygyűlés osztatlan lelkesedéssel kísérte a tanügyi képviselőnek tudományos előadását. A prélatús úr éles szeme meglátja mindenkor, hogy a nagygyűlésnek többnyire nem tanferiu hallgatóságát a nemzeti oktatás mely terére, kérdésére utalja. Ezáltal oly fontos tételt tárgyalt, amelynek minden részletét ismerni olvasóinkra hasznosnak és szükségesnek tartunk, és ezért az előadást teljes szövegében megismertetjük olvasóinkkal. Fölteszük, hogy még a késő idők buzgó kath. tanítói is nagy haszonnal olvashatják azt.

«Kath. nagygyűléseinken már eddig is foglalkoztunk népiskoláink ügyeivel. Tesszük ezt ez alkalommal is, nem azért, hogy a tárgyalandók

sorozatát egy ponttal szaporítsuk, hanem, hogy megmutassuk, mennyire összenőtt szívünkkel a katolikus iskola, amelyért készek vagyunk folyton áldozni, azt minden támadással szemben megvédeni, helyzetét erősíteni, versenyképességében fenntartani, fönnállását biztosítani.

Ha szent Agoston szavai szerint sohasem hangoztathatjuk elegendőképpen azt, amit soha eléggé nem tanulmányozunk, úgy áll ez manap, különösen a keresztény népiskoláról, melynek az örök igazságon alapuló hivatása ha nem is változik, hanem ma is ugyanaz, ami kezdetől fogva volt, mégis maga az intézmény külső vonatkozásaiban, jogi helyzetében, eszközeinek megválasztásában el nem zárkozhatik a körülötte fejlődő folyamatok hatásától.

A két ellentétes világnézet, amely a szelleme-ken uralkodik, küzdelmeinek kiindulópontjával a népiskolát tekinti. Az egyik, amelynek célja a természetfölötti igazságok által megnevesített emberiséget akkép átvezetni a földi javakon, hogy az örökkévalókat el ne veszítse, a keresztény katolikus egyház világnézete. A másik, melynek célja elszakítani az emberiséget a természetfölöttitől, a dogmától, a dogmán alapuló erkölestől és végül magától Istentől, ez a modern világnak a nézete.

Nevezek most már magukat e nézetnek hívei liberálisoknak, szabadgondolkodóknak, szociális és a nem szociális demokratáknak végső céljaikban megegyeznek, mert mindnyájan azt akarják, hogy a népiskola az egyház kizárásával az ő nézeteiket szolgálja.

Nézeteik hangoztatásában azonban többé-kevésbé óvatosak. Minden általuk fölvetett kérdés és jelszó mögött valami más lappang. Iskolát mondanak és az egyházat értik; műveltséget emlegetnek és hitetlenségre gondolnak; iskolai kényszert, az iskolák államosítását hangoztatják és a vallásos szellem kiküszöbölését tervezik. És hozzá még mindezen szölamokat a szabadság köntösébe bujtatják, de valójában csak egy szabadságra törekednek: megszabadítani az embert a természetfölöttitől, az Istentől. Mi azonban már ismerjük a különféle jelszavak jelentőségét és hangjukból úgy érezzük ki az ellenség jelenlétét, mint a zerge a szél fuvalmából a vészthozó vadásznak közeledését.

A küzdőtér tehát az iskola. A különbség közöttünk és közfük az, hogy ők támadnak, mi védekezünk, mert aki az igazság birtokában van, az nem szokott támadni. Mi a Krisztus Urunktól reánk hagyott jogot, az apáinktól reánk ruházott örökséget védelmezzük; ők jogos térről akarnak leszorítani. Mi a természeti és isteni törvény talaján állunk s álláspontunkat erősíti a történelemnek, a magistra vitae tanúsága. Ők a francia forradalom fegyvertárából kölcsönzik fegyvereiket.

A francia konventben hangzott el Danton ajkairól, hogy a gyermek először a köztársaságé és csak azután a szülőké s méltó társa, Robes-

pierre azonnal sietett megindokolni szavait és a bennük rejlő végcélra is reá mutatni, midőn hozzátette: «Csak a hazának van joga nevelni fiait. Ily nagy kinevet nem lehet többé a családok büszkeségére, az egyesek előítéleteire bízni, mert azok állandó fészket képezik az osztályok közti különbségnek és hátrányosak az egyenlőségre, mely a társadalmi rendnek alapját képezi».

(Folytatjuk.)

HIVATALOS KÖZLÉSEK.

A kath. tankönyvbíráló bizottság által felülbírált és a Szent István-Társulat jegyzékében felsorolt tankönyvek kötelező használata. *Kivonat az esztergomi főgymházmegye f. évi XIII. körleveléből.* A kath. vallás szellemében történendő nevelés és képzés megerősítése és biztosítása végett szükségesnek tartom főgymházmegyéim összes róm. kath. elemi népiskolák helyi hatóságait, továbbá a polgári és felsőbb leányiskolák, valamint a tanító- és tanítónőképző-intézetek igazgatóságait ismételtén utasítani, hogy szigorúan tartassák a múlt. püspöki kar azon határozatát, mely szerint a vezetésük alatt álló iskolákban kizárólag a kath. Tanügyi Tanács kebelében működő tankönyvbíráló bizottság által kath. iskolákra engedélyezett és a Szent-István-Társulat által megjelentett, minden iskolának megküldött hivatalos könyvjegyzékben foglalt és ezek között első sorban a Szent-István-Társulat által kiadott tankönyvek használandók. Felhívom a kerületi tanfelügyelőket, hogy ezen rendeletet foganatosítását éber figyelemmel ellenőrizzék s annak be nem tartása esetén azonnal jelentést tegyenek. A nem magyar tantervű iskolák helyi előjáróit utasítom egyúttal, hogy az államszolgálatot kérelmező folyamodásukhoz esatolt tankönyvjegyzékben elmulasztatlanul jelezzék, hogy a használt tankönyvek a kath. tankönyvbíráló bizottság által lettek-e engedélyezve. Minden körülmények között elvárom, hogy az elemi iskolák és felsőbb tanintézetek igazgatói jelen rendeletemet a legszélesebb körben érvényesítsék.

A hitközségi költségvetések elkészítése. A nem állami tanítók fizetéséről szóló 1907. évi XXVII. törvényekely végrehajtására 76.000. sz. a. kiadott miniszteri «utasítás» 25. §-a az új államszolgálatok kérelmezésének előmunkáit igazolása végett az egyházhatalóságilag megerősített hitközségi költségvetés bemutatását követeli. Sok esetben a hitközségi költségvetések a szabályszerű követelményeknek nem felelnek meg. Szerkesztésük hiányos és nem adnak kellő tájékoztatást a hitközségi kiadások fedezetére szolgáló forrásokról. Minden további szabálytalanság elkerülése céljából tudomására adom a tiszt. lelkészkedő papságnak, hogy a hitközségi költségvetésnek két része van, és pedig a fedezet (bevételek) és a szükséglet (kiadás) rovata. A fedezet, illetőleg a bevétel rovatba tételenként felveendő az összes lelkészi, kántortanítói, tanítói, harangozóik, iskolai stb. járandóságok fedezetére szolgáló megállapított bevételek, a források megnevezésével; a szükséglet, illetőleg a kiadás rovatba ugyancsak tételenként a fent elősorolt, megállapított kiadások. Ezen hitközségi költségvetés alapján szerkesztendő meg az iskola költségvetése, amely a tanítók járandóságaira s az iskola szükségleteire vonatkozik és amely tulajdonképpen nem egyéb, mint a hitközségi költségvetés kivonata. Jól meg kell jegyezni, hogy az elől jelzett szakasz kétféle költségvetés bemutatását követeli, és pedig a hitközségi és az iskolait.

EGYESÜLETI ÉLET.

Meghívó. A veszprém-várpalota-enyingi róm. kath. tanítói kör 3-zi közgyűlését Veszprémben tartja, 1907. okt. 3-án délelőtt 10 órakor, amelyre a t. kartársakat s a tanügy iránt érdeklődőket tisztelettel meghívja az

elnök. A tárgysorozat főbb pontjai: *Czecey* Nándor veszprémi tanító fölolvasása. *Huber* János szintén veszprémi tanító gyakorlati tanítása. A tavaszi közgyűlés helyének megállapítása. Indítványok. A közgyűlést az Anna-kápolnában tartandó szentmise előzi meg. Továbbá becses figyelmébe ajánlom az érdekelteknek a «Gondviselés» és a kör tagsági díjainak törlesztését. Hajmáskér. 1907. szept. 17. *Rusznayk Ferenc*, a kör elnöke.

Meghívó. A Ságvár-Karád egyházkerületi róm. kath. néptanító-egyesület rendes évi közgyűlését f. év október hó 3-án Karádon a róm. kath. elemi iskolában fogja megtartani, melyre az egyesület rendes, tiszteletbeli, pártoló tagjai s a nagyérdemű tanügybarátok tisztelettel meghívotnak. A tárgysorozat főbb pontjai: Reggeli 1/29 órakor szentmise. Gondviselés tagsági díj mult évi és folyó évi járulékaiknak s a Veszprémben építendő «Tanítók Háza»-ra adományok beszédése. Dr. *Pados* Gábor karádi káplán úr mult évi dolgozatának folytatását olvassa fel a «Keresztény szocializmusról. *Göbel* Jenő karádi oszt. tanító úr gyakorlati tanítást tart a «Szövetkezetekről a gazdasági ismétlő iskolában». Eszmecsere a nem állami elemi népiskolák jogviszonyairól és a községi és hittelekezeti néptanítók járandóságairól szóló 1907. évi XXVII. törvények felett. Indítványok, dolgozatok kitűzése s a jövő tavaszi gyűlés helyének megállapítása. S. Kiliti, 1907. szeptember 15. *Teleki István* egyes. elnök

IRODALOM.

A honalapító Árpád emlékezete. Az Árpád-émlék-ünnepnek méltó megülésére a Szent-István-Társulat kiadásában egy könyvecske jelent meg *Győrffy* János székesfevárosi igazgató-tanító szerkesztésével. Az ilyenemű könyvecskekben szegény irodalmunkat tekintve, nyereségeket tarthatjuk Győrffy füzetkijét, sokoldalú jelességei miatt. Tanítók kitünően használhatják vezérkönyvül, az ifjúság részére pedig, mint olvasmány, a hazafias érzés fokeltésére és megerősítésére rendkívül alkalmasnak mutatkozik. Az iskolai ünnepély sorrendje mellett legkiválóbb költőink Árpádra vonatkozó verseit tartalmazza, mint: Kölesey, Garay, Tóth Kálmán, Komcsy, Pósa, Szabolcska, Lampérth, stb. Úgyesen vannak beállítva a Magyarok őseiről s a Honalapításról szóló cikkek. Poetikus részleteivel nemcsak az ifjúságot fogja föllekesíteni az Árpád emlékezete című s a tanító által elmondható ünnepi beszéd. Az Árpádkorabeli gyermekéről szóló rész minden gyermeknek bele fog markolni szívébe és emlékezetébe egyaránt. A dús tartalom-ban hangjegyzett dal is foglaltatik s az igen csinosan kiállított füzetkét a vérszerződés képe díszíti. Tartalmas volta és díszes külseje dacára árát nagyon olcsóra szabták: egyes példány ára 20 fillér és tömegesebb megrendelés esetén még ebből is engedményt adnak. Megrendelések a Szent-István-Társulat könyvkereskedésébe intézendők.

Emlékkönyv. A magyarországi katolikus tanítók III. nagygyűlésének Emlékkönyvére most az év elején különösen felhívjuk a tanfűriaik figyelmét. Ne mulasszák el annak beszerzését úgy a saját, mint iskolai könyvtár részére. A történelmi becsű munka élén gróf *Zichy* Gyula pécsi püspök sikerült fényképe van, ki mint a katolikus tanítók védőelnöke fáradságot nem ismerő buzgalommal vezette a kongresszust és vezeté a katolikus Tanügyi Tanács munkásságát. A 200 oldalas munka magában foglalja az összes kongresszusi előadásokat és határozati javaslatokat. Végül függelék-képpen közli a sajtó nyilatkozatait a katolikus tanítók szép sikerű nagygyűléséről. A becses Emlékkönyv ára 2 kor. Kapható a Szent-István-Társulat könyvkiadó-hivatalában Budapesten, VIII. ker., Szentkirályi-u. 28. sz.

Kis Pajtás gyermeklap. Az aranyos gyermeknépség várvavart pajtása II-ik évfolyam 1-ső száma gazdag tartalommal megjelent. Előfizetése szeptembertől egy évre 6 kor., [félévre 3 kor. Aki öt előfizetőt gyűjt és az

előzetest beküldi, a 6. példányt ingyen kapja. Az új előzetesek résztvehetnek a 200 koronás pályázatban. Mutatványt készséggel küldünk. Czim: «Kis Pajtás» Budapest, VII. Thököly-út 16.

VEGYESEK.

A kath. iskola védelme. Dr. Radnai Farkas besztercebányai püspök a besztercebányai új katolikus polgári leányiskolára tízezer koronát adott.

Püspöki látogatás. Dr. Kohl Medárd püspök Mária nevesnapján, Kurthón az újonnan épült kápolnát beszentelte és az alkalmából az új emeletes iskolát is meglátogatta. A váratlan püspöki látogatás nagy öröme szolgált az agr. plébánosnak, a tanítóknak és a híveseknek.

Háztartási iskolák. A Magyar Gazdaszövetség már régóta foglalkozik háztartási iskolák létesítésének eszméjével, amelynek célja az volna, hogy oly falusi gazdaságokat képezzenek ki, akik a háztartás, kertészet, baromfi-tenyésztés, tejgazdaság körében kellő ismeretekkel bírjanak. E tárgyban a szövetség legutóbb tanulmányútra küldte ki *Kolossáry* Lajosnét, aki behatóan megtekintette Ausztria efajta nevesebb intézményeit.

Tanító a kereszmák ellen. *Pozsgár* Gyula védelmi kath. kántortanító, megyebizottsági tag, hosszabb beszédben megokolt indítványára Zala vármegye törvényhatósági bizottságának közgyűlése kimondta, hogy a kereszmák és Halmérsi helyiségek vasár- és ünnepeken való nyitvatartásának korlátozása érdekében feltrágya fog intézni a m. kir. belügyminiszterhez. Indítványt *Pozsgár* Gyula kártársunk a következő lendülettel szavakkal fejezte be beszédét: A vasárnapi teljes munkaszünet elrendelésével más célok, a többi között szociális jelentőségű célok is elérhetnének. Az a munkás, aki heti keresményét vasárnap elveri, családja pedig otthon rongyos, fázik és éheznek, akarva nem akarva takarékosabb életre szoknak, — ezenkívül a törvény megismerésével redukálódnak a vasárnapok megszenteltelentése. Faluhelyeken csak a vasárnapi teljes munkaszünet elrendelése esetében volna igaz értelme az ifjúsági egyesületek, gazda- és más egyéb körök alapításának, mert ha a kereszmák, a fiatalság erkölcsének eme veszélyei vasárnap zárva lennének, nem talán az ifjúság ott szórakozást, szívesen keresne föl ezeket az egyesületi helyeket, ahol nemcsak a szív és művelődnek a lélek. Javulnának az erkölcsek. Csökkenne az alkoholizmus. A züllésnek indult családi élet ismét betelepne Istentől megjelölt ideális jogaiba: az eddigi kereszmahős vasárnaponként a tvornya, a bűnbartangok helyein saját személyére effesereit egész heti keresményét családja javára és gondozására fordítaná. Kevesebb lenne a börtönök lakója, annál több az Istenházába járók serege — szóval egy lépéssel közelebb jutnánk a minden jök kútforrásához, az Istenhez és távolodnánk a bűntől, és merem állítani, hogy nemzetgazdaságilag és közegészségügyi tekintetben is előrehaladnánk és végül vallási szempontból érvény szerezhetnénk az Isten III. parancsának, amely azt mondja: «Megemlékezzél róla, hogy minőeket szentelj!»

Szerkesztői üzenetek.

B. Gy. Levélben feleltünk. — **R. G.** A természetben adott lakáshoz a község viszonyai szerint melléképületek is szükségesek. Az udvar csak közös udvar lehet; azt nem foglalhatja el az egyik családos tanító vagy kántortanító. Kérése méltányos és jogos. — **F. B.** A fenntartó anyagi helyzete határoz abban, hogy a fizetést ő maga biztosítsa. A rendezéshez 1910-ig szabott időt a törvény, de kívánatos és méltányos, hogy a fenntartók azonnal rendezzék a tanítói fizetéseket a törvényben megadott módon. — **Sz. R.** Igen, az ügy

előadója az, aki azzal már behatóan foglalkozott. — **L. Gy.** Az eszme igen helyes. Az iratot csatolva válasszunk. — **K. R.** Az eszme szép és megvalósítása nem is okozna nagy nehézséget. Fölhasználjuk. — **M. J.** A korpótlék 1907. július 1-től esedékes; a fizetésnek a törvényben megszabott legkisebb összegig való kiegészítésére szól az 1910. évig terjedő határidő. — **K. I.** Intézkedünk. — **M. I.** Felelünk. — **H. J.** Mi elküldtük. — **B. F.** A közigazgatási bizottsághoz. «Dongó». Nem. — **Sz. Gy.** 1. Mindenestre, csak úgy tudja ellenőrizni, hogy a járandóság mennyi részletét veszi át. 2. Ön ad be kérvényt a főntartóhoz. — **Többeknek.** Azt írja, hogy a *Tolnamegyei Közlönyben Tihanyi* Domokos kir. tanfelügyelő kijelentette, hogy ezután az állam, illetve a vallás- és közoktatásügyi miniszter által elfogadott tankönyvek szerepelhetnek a tankönyvjegyzékben, tehát az orsz. kath. Tanügyi Tanács tankönyvvizsgáló-bizottsága által engedélyezett és a Szent-István-Társulat kiadásában megjelent könyveket a közigazgatási bizottság tekintetbe nem veheti addig, amíg a miniszteri jóváhagyást az említett könyvek el nem nyerik. Válaszunk ez: *Igen, a törvény 20. §-a megkívánja, hogy a nem magyar tannyelvű iskolákban az állam által is jóváhagyott tankönyvek használtassanak az olvasás, a magyar nyelv, a számolás, a hazai földrajz és történelem, továbbá a polgári jogok és kötelességek tanításánál; tehát kizárólag ezeknél a tárgyaknál és csak a nem magyar tanítási nyelvű iskoláknál.* Az illető tanfelügyelő túllépi hatáskörét, hogyha ezt a követelményt a magyar tanítási nyelvű iskolák tanítóinak államsegélyt kéro okmányaira is kiterjeszti. Jelentsék az esetet a minisztériumnak.

A kath. iskolák számára ezáltal is az 1868: XXXVIII. törvényben biztosított jog alappán a nagymélt. püspöki kar megbízásából működő tankönyvvizsgáló-bizottság engedélyezi használatra a tankönyveket és tanszerkeket. Ezek közül állami jóváhagyást csak azok igényelnek, amelyek a nem magyar tanítási nyelvű iskolák használnak.

Különb. jelentjük, hogy a Szent-István-Társulat összes kiadványait benyújtotta azonnal az államhoz jóváhagyás végett és az eredményt napról-napra várja. Több levélre a jövő számban felelünk.

Felelős szerkesztő: Ember Károly.

Kérelem! Zavarok és késedelmek elkerülése végett, minden hirdetésre vonatkozó levelet a kiadóhivatal címére — nem szerkesztőség — kérünk küldeni.

PÁLYÁZATOK.

Esztergomi érseki megye.

Az eberhárdi tanítói állásra pályázat hirdetik *september 22-ére.* Fizetése 100 kor. a községtől, a kiegészítést államsegélyből; egy szoba. Az állás október 1-én elfoglalandó. A kérvények főt. *Leszkay Sándor* esperes-plébános úrhoz Nagymagyarra küldendők. 463 1—1

Pozsony megye alsó-esztergomi járásában, **Nadasd** községben levő róm. kath. tanítói állásra pályázat hirdetik. Jövedelme: készpénzben a községtől 200 korona, az állampénztárból 298 korona, Farkass-alapítványból az alapításba be nem számítható 40 kor., 58 tanköteles után fejenként 3 korona tandíj, 18 pozsonyi mérő tiszta búza, a hívek által szántott 2 hold 960 ööl föld haszonélvezete. Egy szoba konyha és kamrából álló lakás és két kis konyhakert haszonélvezete. A pályázatok *október 2-ig* adandó be az iskolaszékhez, *Flock Jákó* bakai plébános, iskolaszéki elnökre címezve. 464 1—1

Paldon (Pozsony m.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdetik. Javadalmazása: községtől 600 kor.,

egyesektől 47 p. mérő rozs, stolaris jövedelem körülbelül 80 kor., 1 hold szántóföld, 5 öl fa, melyből az iskolát is köteles tüteni. Folyamodványok *október 3-ig* iskolaszékre küldendők. 474 1—1

Morvaszentjánosi róm. kath. fiúiskolánál *okt. 1-re* tanítói állás betöltendő. Fizetése: 800 kor., mely idővel törvényileg rendezték, lakásul egy butorozott szoba (ágynemű nélkül) a kellő tüzelő anyaggal. Kötelessége I—III. oszt. és ismétlődő tanítani, a fiúkat naponta templomba s a szokásos körmenetekre vezetni s ott rájuk felügyelni. Tannyelv tót-magyar. *Iskolaszék.* 477 1—1

A **vágújhelyi** róm. kath. iskolánál megüresedett tanítói állásra pályázat nyitattik. Az állással kapcsolatos jövedelem: fizetés évi 600 kor. és az 1907. évi XXVII. t.-c. értelmében kieszközölendő állami segély: 180 kor. lakbér és 25 kor. kertátlány. A kellően felszerelt folyamodványok a róm. kath. iskolaszékhez alulírották címére f. évi *szeptember 29-ig* betérjesztendők. Választás határnapja: október 1-je. Dr. Pongrácz Adolf c. püspök, pápai praefectus-prépost az iskolaszék elnöke. 485 1—1

A **nadlányi** róm. kath. kántortanítói állomásra pályázat hirdették *október 15-ére*. Javadalmazás: Lakás áll 2 szoba, 1 konyha, 1 kamara, 1 istállóból. Házikert 370 öl. Nadlányban 3 k. hold 331 öl. Apáthiban 1 k. hold 1111 öl, maga művel. Párhéz: 12 1/2 p. m. buza, 27 1/2 p. m. rozs községetől, 2 öl hasábfá iskola fűtésére, miszealapítványokból 20 korona egyházi pénztárból 9 kor. 24 fill. Ostvasútás 23 korona. Ruhamosás 40 kor. Kántáció értéke körülbelül 20 kor. Stóla körülbelül 280 kor. mindennapi orgonálni, ifjúságot éneke tanítani, plébánosnak olykor segídeni. Pályázók kérvényüket a nadlányi róm. kath. iskolaszékre címezzék. 490 1—1

A **coborfalvi** a hollói plébániához tartozó fiókközségben (Nyitra m.) róm. kath. önálló tanítói állomásra pályázat hirdették. Fizetése 1000 korona, amelybe a szántóföld jövedelme be van számítva, tisztességes lakás s fűtése. A megválasztandó tanítótól a tót nyelvnek tudása megkívánatik, valamint az isteni szolgálatnál orgonálása. A folyamodványok *szept. hó 30-ig* a hollói plébániába benyújtandók. *Kucsera József*, esperes-plébános. 484 1—1

Besztercebányai egyházmegye.

A «Népnevelő» 35. számában hirdetett **szebedrázsi** kántortanítói állomásra a pályázati határidő *okt. 1-ig* meghosszabbították. *Grigely Mátys* pléb. 479 1—1

A **zsarnócai** róm. kath. népiskolához másodtanítói állásra pályázat hirdették. Fizetése: a hitközségtől évi 600 kor., beiratásokból 105 kor., 4 1/2 hold szántó és legelő, 6 öl keménytűzifa. Ez idő szerint egy szobából álló lakás áll rendelkezésére. Tannyelv magyar. Nöttek okleveles tanítók kellőleg felszerelt folyamodványokat *szeptember 29-ig* a zsarnócai róm. kath. iskolaszék címére küldjék. 488 1—1

Győri püspöki megye.

Pályázat a **középpulyai** (Sopron m.) róm. kath. kántortanítói állásra. Javadalmazása: 2 szoba, 1 konyha, kamara, istálló, faszín, 3 m. hold szántóföld, 1/2 hold rét, legeltetési jog és fajárandóság 1/2 telek után, tandíj 115 kor., kántorságéri 60 kor., községtől 210 kor., Horváth-alapból 61 kor., 22 1/4 mérő rozs és ugyanannyi búza. Harangoztatásért — ha elvállalja — 100 korona körül. Fizetékiesztés kéri. Anyanyelv magyar. Kérvények *szept. 30-ig* *Mészáros Kálmán* plébánoshoz küldendők. Folyamodók a választás napjáról értesítetnek. 465 1—1

Kalocsai érseki megye.

Lemondás folytán megürült (Bács-Bodrog m.) **kulai** róm. kath. magyar és németajkú kántori állomásra

folyó évi *szept. 26-ra* pályázat hirdették. Az állomás jövedelmei: a) 1000 korona készpénzfizetés negyedévi előleges részletekben, b) 1 hold (1000) öl szántóföld, c) 6110 lélek után stóla, d) szabad lakás, 3 szoba, konyha, kamara, pince, istálló. A kántor kötelmei: a) az összes kántori teendők, b) az iskolásgyermek s a népnek az egyházi énekekbeni tanítása, c) tanítónak, betegsége avagy akadályoztatásuk esetén, helyettesítése. Pályázhatnak kántori s tanítói oklevéllel bírók. A pályázók kellőleg felszerelt folyamodvényaikat a kulai róm. kath. egyházközség s képviselőre címezve, ut. *Bach János* esperes-plébános úrhoz Szilberekre küldjék be s a fent kitűzött napon reggeli 10 órakor tartandó próbára személyesen jelenjenek meg. *Mladoniczky Vince* ér. esp.-pléb., iskolaszéki elnök. 475 1—1

Kassai egyházmegye.

A **zemplénagárdi** róm. kath. tanítói állásra pályázat nyitattik. Fizetés államsegéllyel 800 korona: 1000 koronáig kérelmezni fog. Kétszobás lakás, konyha-kamrával. Kötelme a rendes tanítói teendőkön kívül vasár- s ünnepnapokon litániát és minden negyedik vasárnap szentmise alatt énekelni és orgonálni. Okleveles tanítók kérvényüket küldjék *szeptember 30-ig* *Lachosinsky Adolf* esp. úrhoz Nagytárkány, u. p. Bély. 476 1—1

Nagyváradai latin szert. egyházmegye.

Sarkadra (Bihar m.) a róm. kath. iskolához, nyugdíjazás előtt álló kántortanító miatti helyettes kerestetik. Fizetése havonként 25 korona, teljes ellátás. Az állás *október elsején* elfoglalandó. *Kreznérich György*, plébános. 483 1—2

Nyitrai püspöki megye.

Trencsenselmeci róm. kath. tanítói állásra *szept. 30-ra* pályázat hirdették. Lakása egy szoba az iskola-házban, fizetés község pénztárából és államsegély, tanítási nyelv magyar-tót. Folyamodványok *Bellay István* plébános címére küldendők. Posta helyben. 478 1—1

Az **alsóveszteni** róm. kath. tanítói állomásra *október 8-ra* pályázat hirdették. Lakása 1 szoba, konyha. Jövedelme a község pénztárából 600 kor., 10 öl puhafa, értéke 40 kor., szántóföld 14 kor., államsegély 146 kor. Tanítási nyelv magyar-tót. Okleveles tanítók, tanítónok alulírották jelentkezzenek. *Kumický József*, esp.-plébános Felsővesztenie (Nyitra m.). 481 1—1

Pécsi egyházmegye.

A **faddi** (Tolna megye) róm. kath. osztálytanítói állomásra *szeptember 28-ig* pályázat hirdették. Javadalmazás: 720 korona, mely összegben a második szoba, egyéb melléképületek és kertiletmény beemfoglaltatik; egy szobából álló lakás fűtéssel. Kötelezettsége: a reábizandó tanteremben a nevelés-oktatás vezetése és kántori teendőkben segédkezni, amiért némi mellékjövedelem jár. Pályázók kántori képesítésüket is okm.-nyival tartoznak igazolni. Megválasztott állomását évközben el nem hagyhatja. Az új törvény szerinti fizetékiesztés kéri. Kérvények a plébániahivatalhoz küldendők. 467 1—1

A **tolnaozorai** róm. kath. iskolaszék a megürült tanítói s helyettes kántori állásra pályázatot hirdet. Fizetése egy polgári évre 900 kor. havi előleges részletekben és egy 2 szoba, konyha s kamrából álló tisztességes lakás. Kötelessége lesz az iskolaszék által rábízott osztály vezetésén kívül a kántort bármely szükség esetén minden teendőjében díjtalanul helyettesíteni, annak segítés s ép ezért az egész polgári évet itt tartozik töltöni. Pályázat határideje *szept. 28.*, mikor is a próbaéneklés után a választás is megtartatik. Állás választás után azonnal elfoglalandó. Kérvények főt. *Pintér Károly* plébános, iskolaszéki elnök úrhoz küldendők. Tolna-Ozora. 468 1—1

A lapáncsai plébániához tartozó **Illoeska** községben róm. kath. kántortanítói állására *okt. 5-ig* pályázat nyitattik. Jövedelme: az iskolaépületnek, tanítói laknak és

melleképileteknek a jövő tavasszal leendő újjáépítése folytán egyelőre magánlakás a hitközségben. Ezenkívül: az iskolatartató községtől készpénzjárulék évente 600 korona, negyedévi előleges részletekben. Továbbá a díj-levele szerint: tűzifa, gabona, földhasznélvezet, készpénz, stb. emén összesen 317 kor. 52 fillér. A még hiányzó 82 kor. 48 fillért pedig a már is kinyert egyházi tanítósági engedéllyel államségely útján kívánja az iskolaszék fedezni. Tannyelv német-magyar. Helvbéli (filialis) kántortanítók végzendők. Csak okleveles férfitanítók pályázhatnak. Kellőleg felszerelt foyamódványok a lapáncsai plébániahivatalhoz intézendők. 469 1—1

Rozsnyói püspöki megye.

Lapujtó (Nógrád m.) főkegyházában 26-án II. tanítónó választandó. Fizetése 800 korona és 100 korona lakár. Fizetékieskiegészítést kérelmezünk. *Káposzlássy Imre* plébánost, Karancskeszti. 472 1—1

Újantalfalvára (Gömör m.) róm. kath. okleveles kántortanító kerestetik. Fizetése: államségely 180 kor., párbér, termény stb. átlag 450 kor. Pályázhatni *október 16-áig*. 480 1—1

Székesfehérvári egyházmegye.

A eszákvári plébániához tartozó **forrai** róm. kath. iskolánál *szept. 29-é* határnappal egy tanítói állomásra pályázatot hirdettek. Évi fizetése: lakás melleképiletekkel készpénzben 320 kor., 8 hektoliter buza, 16 hektoliter rozs, 8 hektoliter árpa, 50 kgr. só, 25 hektoliter bor, három 1200 □-os kapásföld, egy db. belső marhatartás, 2 db. gulyabéli marhatartás, fupénz emén készpénzben 88 kor. 40 fillér. Fizetékieskiegészítés emén 99 kor. 12 fillér. Mindezek összesen 1000 koronára vannak becsülve. Az iskola futéséhez szükséges fa beszerzésére készpénzben kiadatik 91 kor. 60 fillér. Az iskola és a tanító részére vásárolt tűzifa fornára ingyen szállítatik. A pályázni kívánók kellőképen felszerelt és *széf Esterházy Miklós Mária* öngyméltóságához intézendő foyamódványukat a eszákvári plébániahivatalhoz úsakvat. *Féjer megye* terjesszék be. 453 2—2

Györpazmándi róm. kath. elemi osztálytanítói állásra pályázatot hirdettek. Javadalma 800 korona, 1000 koronáig való kiegészítést kérni fogjuk. Egy szoba a legszükségesebb bútorzattal. Okleveles férfitanítók pályázhatnak. Kötelme a díjlevele szerint. Fölszerelt kérvények *szept. 29-ig* az iskolaszéki elnök emére küldendők. U. p. helyben. Személyes megjelenők előnyben részesülnek. *Drávay János*, isksz. jegyző. 466 1—1

Szepesi püspöki megye.

A szepesmátyásfalvi róm. kath. kántortanítói állomásra *szept. 30-ára* pályázatot hirdettek. Jövedelem törvényes. Biztos mellekjövedelem. Foyamódványok *Kovács Péter* tanfelügyelő emére Szepeshanusfalvára küldendők. 455 2—2

Szombathelyi egyházmegye.

A zsenyeyi róm. kath. kántortanítói állásra *október 16-áig* pályázatot hirdettek. Jövedelme: hitközségtől különböző emeken évi 400 korona; 1000 koronáig az államségely kérelmeztetett. Lakása áll: két padlószoba, konyha, folyosó, kamra, istálló és faszínből. Az iskola teljesen új. Kötelmei a díjlevele szerint. Megjegyeztetik, hogy addig, míg az államségely utalványozva lesz, a megválasztott tanító a hitközségtől többet nem, csak a megajánlott évi 400 koronát követelheti s megerősítést is csak az államségely kiutalásának megtörténte után kérheti. Csak okleveles férfitanítók pályázhatnak. Az állás *október 15-ig* elfoglalandó. Kellően okmányolt kérvények *10. Könczöl István* pléb., isksz. elnök úrhoz, Rum. küldendők. 489 1—1

A **stremi** (Vas m.) róm. kath. elemi népiskolánál második tanítói állás szerveztetvén, erre *szept. 30-ig* tartó pályázatot hirdetünk. Javadalma: a hitközségtől

200 kor. készpénz, 2 öl tűzifa 30 kor. (1000 koronáig államségely kérése foyamatban van), az iskolaépületben két szoba, konyha és kamrából álló szabad lakás, házikerttel. Köteleessége: I—II—III. osztály tanköteleseit, valamint az ismétlősöket vasárnapon tanítani. Tanítási nyelv német, magyar. A megválasztott a kántorságban a kántortanító betegsége vagy akadályoztatása esetén díjtalanul köteles segédkezni. Csak okleveles férfitanítók pályázhatnak. Az állomás okt. 1-én elfoglalandó. Fölszerelt kérvények az iskolaszéki elnökhöz küldendők. Személyes megjelenés előnyben részesül. *Iskolaszék.* 470 1—2

Stremi (Vas m.) plébániához tartozó **Szombatfa** főközségben önálló róm. kath. elemi iskola szerveztetvén, a tanítói állásra *szept. 30-án* délután 2 órára pályázatot hirdetünk. Javadalma: a hitközségtől 200 korona készpénz, 2 öl kemény tűzifa 35 kor., 1/4 hold szántó 5 kor. (1000 koronáig államségely kérése foyamatban van.) Lakás: egy szoba és konyha 1907/8. tanévben. Az új épületben, mely 1908. évben megépül, két szoba, konyha, kamra, házikerttel. Köteleességei: a mindennapi és az ismétlősiskolásokat a törvényileg előirt tantárgyakban német és magyar nyelven oktatni. Okleveles pályázók fölszerelt kérvények az iskolaszéki elnökhöz küldendők. Személyes megjelenés előnyben részesül. *Iskolaszék.* 471 1—2

A **csendlaki** róm. kath. népiskolánál a III—VI. osztálytanítói állomásra pályázatot hirdettek. Fizetése 600 korona, melynek törvényes 1000 koronára való kiegészítése foyamatban van és 200 kor. kántori fizetés. Köteleessége a III—VI. osztályt vezetni, ugy az ismétlő oktatást, valamint a kántori teendőket a kántortanítóval közösen végezni. Tannyelv magyar-vend. Határidő *október 1. Az iskolaszék.* 473 1—1

Váci egyházmegye.

Jobbágyiban (Nógrád megye, vasuti megálló) a róm. kath. iskolánál lemondás folytán a harmadik férfitanítói állás *október elsőjére* megüresedett. Eddigi javadalma: 740 korona, államségely betudásával 800 korona; lakás és kert helyett, míg a lakás felépül, 140 korona. Köteleessége: a törvények, rendeletek és egyházmegyei utasítások és szabályzatok betartása mellett iskolaszék által kijelölendő osztályt és ismétlősöket tanítani és vallásosan nevelni. Első tanévben szorgalmi idő alatt állásától nem távozhatik. Kántori teendőkből és slójdben jártasak előnyben részesülnek. *Iskolaszék.* 486 1—2

Okleveles elemi, polgári iskolai torna-zongora tanítónó, francia nyelvben, kézimunkában, festésben jártas, iskolához keres alkalmazást. Cím: *Rüll Lajza*, Budapest, Ferenc József-rálpárt 11. 487 1—1

Okleveles kántor, 43 éves, magyar vagy lóti helyre kántornak ajánkozik. Cím a kiadóhivatalban. 482 1—1

AZ ÚJ MÓDSZERES RAJZOKTATÁSHOZ

MAZUREK fele „Tervező-rajzolási elemek“

2866-905. sz. min. rendelettel az összes rajzoktatással foglalkozó tanintézetek részére engedélyezve.

Kisérő füzettel s 10 színes nyomató mintalappal:

I. sorozat elemi iskolák részére 25.— kor.

II. sorozat elemi iskolák részére 35.— «

III. sor. felsőbb iskolák részére 45.— «

Kapható a kiadónál: POPELLA FERENC, Budapest, Föh. Sándor-u. 30/B.

Prospektust bérmentve küld a kiadó. 467 2—4

Kontor Elek legújabb műve.

„Hazafias Máriadalok“

új, második füzet. (462)

10 új magyar-stilusú, nagyhatású dalt tartalmaz **Szepessy László** gyönyörű költeményeire.

A tiszta haszon teljesen az esztergomi tanítóárva-házé lesz. Megrendelhető 2 koronáért (a pénz előzetes beküldése mellett bérmentve) a szerző kollégánk címén: **Kontor Elek** Budapest, VII. ker., Thököly-út 42., II. 16. Bolti ára 1 koronával drágább.

Államsegély

kervegyezésnél nélkülözhetetlen a Lengye Béla k. tan. és Mihály J. közigazgató által kiadott magyarázó, felvilágosító füzet a 16 különféle nyomtatvány. Csak egyszerűen kitölteni s mellékelni kell. Megrendelhető: 2 K-ért.

L. B. k. tan.-nal, Farkasaszó, (Szatmárm.)

439 3-3

100 gyönyörű magyar népdalt

hazafias iskolai szöveggel tartalmaz a **KIS MUZSIKUS** Kir. tanfolyamoktól ajánlva. III. kiadás. I. füzet 80 fill., II. füzet 80 fillér. Együttes **Szövegkönyv** a fahasi iskolák számára 40 fillér portóval.

Jósvay Gábor kántortanító

Poroszló, Hevesmegye.

425 3-5

Bold. Csima István, főkantor, országszerte ismeretes, kitűnő összeállítású, 250 válogatott, szabályos orgonakíséretű gyász- és népdalokat tartalmazó énekkönyve mélyen leszállított áron (4 frt helyett 2.50 frt-ért) kapható az elhunyt özvegyénél Kiskunfélegyházán

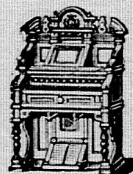
404 4-5

Orgona-harmoniumokat

mindkét rendszer szerint legolcsóbban szállít

PAJKR REZSO ÉS TSA

Budapest, X., Delej-utca 11/B (Tisztviselőtelep.)

Pedálos harmoniumok mindkét rendszer szerint és minden nagyságban pontos orgona-méretekkal templomok, szemináriumok részére és mint gyakorló orgonák. Bérmentes szállítás az utolsó vasúti állomásig. Tanulóknak s lelkeseknek különös szavatékengedmény. Árjegyek ingyen és bérmentve. Részletfizetés engedélyezve. 796

Elismert elsőrangú műrecek :: csak a valódi ZIMMERMANN-féle

HARMONIUMOK

házi, iskolai és templomi célokra.

150 koronától 2000 koronáig.

Tanároknak részletfizetésre megegyezés szerint.

Mint különlegesség nagyon ajánlható: Valódi Zimmermann-féle **iskolaharmoniumok** 150, 170, 190 és 220 korona.

Képvisele Ausztria-Magyarország részére:

Hörl Nándor Pozsony, Ventur-u. 24.

A Zimmermann-féle harmoniumok művészi

színessen vannak hang-

golva s mindenütt fel-

tűnést keltenek elra-

gadoán szép összhang-

zattal :: jukkal ::

Számos elismerő-levelel

kiváló szaktekintélyek-

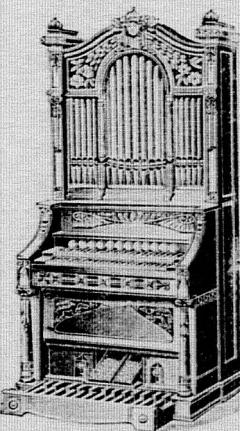
től az egész világból ::

A gyár telepei:

Leipzig, Szent-Pétervár,

Moszkva, Riga, London ::

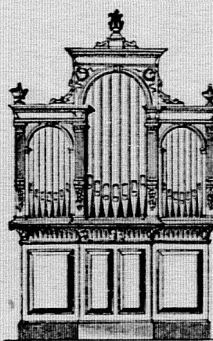
456

CSEH ISTVÁN

orgona- és harmonium építőmester

Egerben.

Ajánlkozom mindenemű templomi orgona- és harmonium-készítésére a legújabb légnyomatú, (pneumatikus) eső-rendszer szerint, igen jutányos árak mellett.

Régi orgonaátalakításokat, javításokat, tisztításokat és hangolásokat olcsón vállalom el jótállás mellett.

A Szent-István-Társulat kiadványai.

TÖRTÉNELMI TANKÖNYVEK:

Megrendelhetők: Budapest, IV., Kecskeméti-u. 2., a Szent-István-Társulat könyvkereskedésében.

Magyarok története.

A katolikus népiskolák felső oszt. számára. A nm. Püspöki kar által kiadott tanterv nyomán.

Írta: **Győrffy János.**

VII. kiadás.

Kötve 20 fill.

A magyar nemzet története

Kapcsolatban a világtörténet főbb eseményeivel. A kath. népiskolák felsőbb oszt. számára. — Kepekkel.

Írta: **Győrffy János.**

III. kiadás.

Kötve 48 fill.

Geschichte der Ungarn.

Für die oberen Klassen der kath. Volkssch. Auf Grund des vom hochw. Episcopat erlassenen Lehrplanes.

Írta: **Győrffy János.**

Kötve 20 fill.

Kötve 20 fill.

Dejepis uhrov.

Pre vyššie triedy katolíckych škôl. Dia návrhu najdostojnejšieho sboru Biskupského.

Írta: **Győrffy János.**

Kötve 20 fill.

Kötve 20 fill.

A magyar nemzet történelme.

Középsz. alsó oszt. számára. I. rész. A III. oszt. szám. 44. abr. és 4 térképpel. Eng. 2936/1903. sz. min. rendel.

Írta: **Ujházy László.**

II. rov. kiad.

Füzve 1.80 K.

Egyetemes történelem

Középsz. alsó osztályai számára. I. rész. Az V. oszt. számára. Enged. 1402/1902. sz. miniszteri rendelettel.

Írta: **Ujházy László.**

147 fametszettel.

Füzve 3.60 K.

A magyar nemzet történelme.

Középsz. alsó oszt. számára. II. rész. A IV. oszt. szám. 57. abr. és 4 térképpel. Eng. 1290/1904. sz. min. rendel.

Írta: **Ujházy László.**

II. rov. kiad.

Füzve 2.40 K.

Egyetemes történelem

Középsz. alsó osztályai számára. II. rész. A VI. oszt. számára. Enged. 2428/1903. sz. miniszteri rendelettel.

Írta: **Ujházy László.**

135 fametszettel.

Füzve 4 K.

A magyar nemzet történelme.

Iskolai használatra. — Felsőbb leányiskolák és tanítóképzők számára. 101 ábrával. II. kiadás.

Írta: **Ujházy László.**

II. kiadás.

Füzve 2.40 K.

Egyetemes történelem

Középsz. alsó osztályai számára. III. rész. A VII. oszt. számára. Enged. 3425/1904. sz. miniszteri rendelettel.

Írta: **Ujházy László.**

114 fametszettel.

Füzve 3.40 K.

A magyar nemzet oknyomozó történelme

középsz. alsó oszt. számára. 144 fametszettel. Engedélyezve 42043/1906. sz. min. rendelettel. Írta: **Ujházy László.**

Füzve 4.80 korona.

A magyar nemzet történelme.

Felsőbb leányiskolák számára. 140 fametszettel. Enged. 1066/1905. sz. miniszteri rendelettel. Írta: **Ujházy László.**

Füzve 2.20 korona.

EGYETEMES TÖRTÉNELEM

tanító- és tanítónőképzők számára. I. kötet. Ó- és középkor. Számos fametszettel. (Eng. 65.714/1906. sz. min. rendelettel.) Füzve 1.80. II. kötet. Új-kor. Számos fametszettel. (Engedélyezve 77.460/1907. sz. a.) Füzve 1.60.

Írta: **Waldmann György.**